

concerning the use of PhD in Education training experience in Ukraine are outlined, in particular concerning the doctoral programs in education coursework content, their individualization, doctoral research problems, Doctor of Philosophy in Education (PhD), Doctor of Education (Ed.D) training.

The authors found that doctoral training is carried out in the US education system where the first priority is independence and academic freedom. It takes 3-4 years to study for doctoral program (PhD). In the first phase, for 2-2.5 years a doctoral student is required to study the recommended training courses, pass exams and get a diploma (certificate) on doctoral study, which is a legal document. The second phase is a process of the research, the process of writing and defense of the scientific work, and as a result - the receiving doctorate diploma. The amount of doctoral programs is determined in credits; their quantity is established by universities, conducting training.

The content of the educational programs for doctoral training in education (PhD) has been studied by analyzing the experience of leading (by rank) the US universities such as: Walden University, University of Georgia, Harvard University, Stanford University, University of California (Berkeley), University of California (Los Angeles), Johns Hopkins University, the University of Pennsylvania and the University of Michigan.

Keywords: Doctor of Philosophy; doctoral programs; specialization courses.

Стаття надійшла до редакції 14.03.2016

Прийнято до друку 31.03.2016

УДК 378.416

Тамара Коваль

ORCID iD 0000-0003-3401-8754

доктор педагогічних наук, професор,
Київський національний лінгвістичний університет,
вул. Велика Васильківська, буд. 73, 03680 м. Київ, Україна,
tikoval1@gmail.com

А. М. Аврамчук

ORCID iD 0000-0002-2868-0541

аспірант Інституту інформаційних технологій і засобів навчання,
НАПН України,
вул. М. Берлінського, буд. 9, 04060 м. Київ, Україна,
avramchuk92@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ MOODLE ДЛЯ СТВОРЕННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ З МОВНИХ ДИСЦИПЛІН: ЗАРУБІЖНИЙ І ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

На сьогодні використання мультимедійних електронних освітніх ресурсів з мовних дисциплін в системі Moodle є актуальною проблемою. У статті здійснено аналіз вітчизняного і зарубіжного досвіду використання системи управління навчанням Moodle для створення мультимедійних електронних освітніх ресурсів з мовних дисциплін. Охарактеризовано наукові праці українських і зарубіжних вчених, які розглядають використання технологій дистанційного навчання, системи Moodle в освітньому процесі, зокрема з мовних дисциплін. Проаналізовано досвід застосування системи Moodle у вітчизняних і зарубіжних навчальних закладах.

Ключові слова: дистанційне навчання; мультимедійні електронні освітні ресурси з мовних дисциплін; мультимедійні електронні освітні ресурси; система управління навчанням Moodle.

Вступ. За останні роки інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) набули великої популярності і впроваджуються в освітній процес багатьох навчальних закладів. За допомогою ІКТ організатори освітнього процесу мають змогу ство-

рювати і використовувати електронні освітні ресурси для підвищення його ефективності і якості.

Проблеми використання ІКТ і електронних освітніх ресурсів (ЕОР) у вищій школі досліджувалась у працях В. Ю. Бикова, А. М. Гуржія,

М. І. Жалдака, Л. А. Карташової, В. В. Лапінського, А. Ф. Манако, Н. В. Морзе, С. О. Сисоєвої, О. В. Співаковського, О. М. Спіріна та ін.

Під ЕОР розуміють навчальні, наукові, інформаційні, довідкові матеріали та засоби, розроблені в електронній формі та представлені на носіях будь-якого типу або розміщені у комп'ютерних мережах, які відтворюються за допомогою електронних цифрових технічних засобів і необхідні для ефективної організації навчально-виховного процесу, в частині, що стосується його наповнення якісними навчально-методичними матеріалами (Наказ від 01.10.2012 № 1060 Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Про затвердження положення про електронні освітні ресурси»).

Впровадження ЕОР в освітній процес вищого навчального закладу (ВНЗ) змінили діяльність як студентів, так і викладачів, були виявлені нові можливості та нові очікування щодо цих можливостей. На сьогодні з розвитком ІКТ викладачі і студенти можуть застосовувати в освітньому процесі сервіси мережі Інтернет – електронну пошту, електронні бібліотеки, форуми, чати та інші засоби спілкування/взаємодії, створювати віртуальні класи (Whiteboard, Breakout rooms, вебтур, вебінар), освітні сайти, портали, системи порталів та ін.; використовувати у освітньому процесі соціальні Інтернет-сервіси – соціальні мережі, соціальні пошукові системи, блоги, ВікіВікі, закладки, віртуальні портфоліо такі як Mahara та ін., мережні програмні засоби – карти знань (mind map), засоби створення презентацій (MS PowerPoint, Google Presentations, Prezi.com, SlideRocket, Spresent тощо), системні платформи дистанційного навчання (Moodle, LearningSpace та ін.), додатки Google (Gmail, YouTube, Talk), хмарні технології і сервіси (Office Web Apps, Google Docs, Google Drive та ін.) та ін.

На сьогодні для ВНЗ нагальними є завдання створення відкритого та динамічного інформаційно-освітнього середовища як структурно упорядкованої системи навчання, інтегрованого засобу накопичення і реалізації інноваційного потенціалу навчального закладу, який об'єднує інтелектуальні, освітні, інформаційні, організаційні і технічні ресурси та сприяє інноваційному професійному зростанню суб'єктів навчання. Важливим компонентом такого середовища є програмні засоби управління навчанням (LMS, Learning Management System), які в науковій літературі мають різну назву – програмно-інструментальні платформи, системи дистанційного навчання, віртуальні навчальні середовища та ін. Але суть одна, вони створені для організації, управління і супроводу дистанційного навчання.

У період світової фінансової кризи важливим чинником вибору електронної навчальної платформи є її ціна. Тому більшість ВНЗ України зупинили свій вибір на безкоштовних навчальних платформах (Acollab, ATutor, COSE, DodeboLMS, Dokeos,

ELEDGE, Ganesha, ILIAS, LAMS, LON-CAPA, LRN, Moodle, OLAT, OpenACS, OpenCartable, Sakai, The Manhattan Virtual Classroom та ін.). Здійснений аналіз К.Р. Колос засвідчує, що система дистанційного навчання Moodle являє собою зручну платформу для розв'язування навчальних завдань у закладах післядипломної освіти й тим самим реалізації принципу «освіти впродовж життя» (Колос К. Р., 2011).

Moodle – це модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) розповсюджується безкоштовно як Open Source-проект (ліцензія GNU GPL), який дозволяє копіювати, використовувати та змінювати програмний код. Система Moodle призначена для організації й управління навчанням у мережному середовищі з використанням ІКТ технологій. Вона надійна в експлуатації, є простою у використанні й адмініструванні, забезпечує безпеку інформації та її передачу від викладача до студента, здійснює оцінювання навчальних досягнень студентів, сумісна із стандартним програмним забезпеченням. У своєму базовому складі містить більше двадцяти типів ресурсів і програмних засобів. Спроектвана відповідно до реалізації методів колективної діяльності суб'єктів навчання, реалізує філософію «педагогіки соціального конструктивізму» та орієнтована, насамперед, на організацію взаємодії між викладачем і учнями, хоча підходить і для організації традиційних дистанційних курсів, а також підтримки очного навчання (Moodle, 2016). Простий і ефективний інтерфейс не вимагає спеціальних навичок щодо створення електронних навчально-методичних матеріалів. Значна увага приділена безпеці інформації в навчальному середовищі, встановленні паролів, обробці форм даних, зберіганню інформації, формуванню і підтримці в актуальному стані облікових записів користувачів, створенню контингентів академічних груп, що дає змогу викладачам записувати студентів на свої курси цілими групами (Щербина, 2015). Moodle перекладена на десятки мов, зокрема й на українську. Система використовується у 197 країнах світу. Основними засобами, що дозволяють суб'єктам навчання спілкуватися між собою, є такі: форум – засіб off-line спілкування, спільний для всіх студентів, розміщений на головній сторінці платформи; електронна пошта; обмін вкладеними файлами з викладачем; чат (chat) – засіб on-line спілкування між викладачами і студентами; обмін особистими повідомленнями.

До базового ядра системи Moodle можуть бути встановлені додаткові засоби, які можуть бути корисними для викладачів, наприклад: мобільний Moodle – для запису відео і аудіо файлів у Moodle; Rich media – для створення і перегляду мультимедійних презентацій у форматах flash та HTML5, OOHOO Pop-up Dictionary – засіб, що

подвійним кліком по слову відкриває його статтю у веб-словнику або Вікіпедії та ін. Головним розробником системи є Мартін Доугіамас (Martin Dougiamas) з Австралії. Цей проект є відкритим та в ньому бере участь і велика кількість інших розробників. Moodle написана на PHP з використанням SQL-бази даних (MySQL, PostgreSQL чи Microsoft SQL Server). Moodle може працювати з об'єктами SCO та відповідає стандарту SCORM (Moodle, 2016).

На сьогоднішній день система Moodle дуже популярна у всьому світі. Її використовують у різних галузях, зокрема в освіті для вивчення різних дисциплін. Мовні дисципліни не є винятком. Хоча система напряду не призначена для їх вивчення, але має всі необхідні інструменти для створення ЕОР навчання, зокрема іноземних мов. Таке навчання може відбуватися дистанційно, або ж як підтримка очної форми навчання. Викладачі можуть створювати у системі Moodle мультимедійні ЕОР для організації освітнього процесу з мовних дисциплін. Це, в першу чергу, пояснюється тим, що мультимедіа це взаємодія візуальних і аудіо ефектів під керуванням інтерактивного програмного забезпечення з використанням сучасних технічних і програмних засобів. Мультимедіа об'єднує текст, звук, графіку, фото, відео в одному цифровому поданні. Інтеграція звуку, руху, образу і тексту створює нове незвичайно багате за своїми можливостями освітнє середовище, з розвитком якого збільшиться і ступінь залучення студентів до процесу навчання (Коваль Т. І., Щербина О. А., 2011). Багато процесів і об'єктів може бути подано в динаміці їх розвитку, а також у вигляді 2-х або 3-х мірних моделей, що викликає у користувача ілюзію реальності зображуваних об'єктів.

Використання мультимедійних ЕОР у процесі викладання мовних дисциплін підвищує ефективність формування мовних та мовленнєвих компетентностей у студентів завдяки впливу графічних і вербальних стимулів, що сприяють конструюванню в них зорових та слухових видів сприйняття. Викладач може подати навчальний матеріал в абсолютно новій і ефективній формі, зробити його більш повним, цікавим і наближеним до тематики, що вивчається, а його подачу легшою і цікавішою. **Метою статті** є проведення аналізу зарубіжного і вітчизняного досвіду використання системи Moodle для створення мультимедійних електронних освітніх ресурсів з мовних дисциплін.

Аналіз вітчизняного і зарубіжного досвіду використання системи управління навчанням Moodle для створення мультимедійних електронних освітніх ресурсів з мовних дисциплін було проведено на основі таких критеріїв як: 1) застосування в ЕОР, розроблених у середовищі системи Moodle, програмних засобів створення мультимедіа; 2) використання в ЕОР з мовних дисциплін інтерактивних і веб технологій, технологій електронного і дистанційного навчання.

Б. Баскервілл і Т. Робб (Baskerville & Robb) наводять результати успішного впровадження Moodle в університеті Киото Сангіо і створення бізнес-курсу англійської мови з акцентом на вивчення письмової комунікації (Баскервілл Б., Робб Т., 2005).

Станлей (Stanley) фокусує свою увагу на використанні лексичного словника для студентів у процесі читання свого курсу в Канадському університеті міжнародних досліджень за допомогою системи Moodle. Він розробив глосарій, який надає студентам відомості, необхідні лексичні одиниці, а також різноманітні можливості, щоб побачити речі в різних контекстах. Станлей приходить до висновку, що Moodle і її модуль «Глосарій», зокрема, стали величезною допомогою для викладачів, пропонуючи студентам поповнити свій словниковий запас навіть за межами класної кімнати, та обмеженням класних годин навчання (Станлей, 2007).

Гінкелман та Грозе (Hinkelman & Grose) у 2004 опублікували звітні результати експериментального тестування в процесі навчання аудіювання і читання в університеті Саппоро Гакуен (Sapporo Gakuen University). Вони дослідили: підходи до тестування, проектування тестів, підбір апаратного та програмного забезпечення, адміністрування, процедури розміщення і оцінювання результатів за допомогою цільового аналізу. Прийшли до висновку, що система Moodle має достатньо апаратних ресурсів і є підходящою технічною платформою для розміщення тестових випробувань для великої кількості студентів у короткі терміни з економією часу на оформлення й аналіз результатів випробувань (Гінкелман та Грозе, 2005).

Батесон (Bateson) пропонує створювати двомовні освітні ресурси, активно використовувати в системі Moodle такі типи програмних засобів як HotPot, Glossary, Choice, Database, зв'язування ресурсів в єдиний зв'язний набір завдань, Windows Notepad в якості дошки, HTML ресурси замість офісних документів, HTML таблиці, тести для мотивації студентів, групи для збереження дублікатів курсів. Усі ці ідеї можуть бути корисними не тільки для викладачів іноземних мов, але і для студентів (Батесон, 2008).

Молоней і Гутієррез (Moloney & Gutierrez) зазначають про результати використання системи Moodle у програмі CALL (Computer-assisted language learning) ESP (English for specific purposes) у коледжі інформатики та інженерно-технічних робіт, університет Ріцумеікан (College of Information Science and Engineering, Ritsumeikan University). Вони рекомендують викладачам використовувати систему Moodle в освітньому процесі та дійшли висновку, що вона є позитивним і корисним освітнім інструментом котрий доступний усім для використання, хоча не всі викладачі знають як правильно застосувати Moodle в CALL і як це могло допомогти студентам учитися онлайн. Проте, ця система може

бути ідеальним рішенням для реалізації змішаного і дистанційного навчання оскільки вона забезпечує загальне електронне навчання або комунікаційну платформу у багатоканальному середовищі; дозволяє навчатися тільки тим студентам, котрі записані до певного курсу; мотивувати студентів різними стилями навчання; забезпечити завантаження електронних документів для студентів (Молоней і Гутієрез, 2006).

Гінкелман і Жонсон (Hinkelman & Johnson) описують про трирічну роботу щодо вирішення проблеми спільного онлайн використання контенту викладачами, які використовують систему Moodle, а саме – робота в колаборативних групах, створення власних матеріалів, використання змішаних аудіо, відео і текстової діяльності. Вони роблять висновок, що інтерактивна стратегія розвитку, що ґрунтується на прямих потребах викладацької групи має вирішальне значення для розробки корисного інструментарію в системі Moodle, такого як форми курсів і сховищ (Гінкелман і Жонсон, 2010).

Джастин Хант (Justin Hunt) визначає, що для ефективнішого проектування курсів з іноземних мов на основі системи Moodle, потрібно використовувати відео і аудіо контент та інші ілюстративні матеріали для того, щоб покращити навчання учнів. Він є вчителем англійської мови середньої школи в Японії, і розробником безкоштовного набору додатків Moodle для системи Moodle. За допомогою цих додатків учителі та інструктори з іноземних мов по всьому світу можуть легко спроектувати в системі Moodle навчальні курси з мовних дисциплін, які наповнені різним мультимедійним контентом. Також він створив безкоштовний навчально-інформаційний курс з використання цих додатків (Джастин Хант, 2015).

Лемешко Е.Ю. зауважує, що на кафедрі методики викладання іноземних мов, спільно з Інститутом додаткової безперервної освіти Національного дослідницького Томського політехнічного університету в рамках роботи по Федеральній цільовій програмі «Викладач вищої школи» були розроблені і проходять апробацію два навчальні курси в середовищі системи управління навчанням Moodle з дисциплін «Англійська мова» і «Німецька мова». Створені курси розраховані на дві категорії слухачів: аспірантів і викладачів. Слухачі отримують доступ на цю платформу, ознайомлюються з автором курсу і вимогами для успішного проходження навчання. На думку Е. Ю. Лемешко, у використанні Moodle для навчання іноземних мов є низка переваг для студентів: доступність навчання в будь-який час; слухач отримує доступ до комплексу необхідних навчальних матеріалів у сучасному електронному вигляді безпосередньо з програм навчального середовища; система оцінки знань (електронні тести) об'єктивна і незалежна від викладача; збільшується творчий та інтелектуальний потенціал за рахунок самоорганізації, уміння взаємодіяти з колегами-одногрупниками, розмі-

щуючи власні файли, беручи участь у дискусії, вирішуючи проблеми, спілкуючись у форумі та чаті (Лемешко Е. Ю., 2010).

Крім переваг для студентів існують і незаперечні переваги для викладачів, серед яких: вільний графік так як, аудиторні заняття зведені до мінімуму або повністю відсутні; можливість автоматизувати систему оцінки знань; використання сучасних мультимедійних технологій у навчальних матеріалах; синхронне і асинхронне спілкування студентів між собою та з викладачем. Синхронне спілкування у системі Moodle було реалізоване за допомогою спроектованих відео конференцій (вебінарів), а асинхронне передбачає використання електронної переписки.

Звернемо увагу на те, що кафедра іноземних мов ФППО НГПУ ім. К. Минина (Ниžний Новгород, Россия) також використовує систему управління навчанням Moodle задля розробки електронних навчальних курсів з іноземної мови. Такі курси являють собою цілісну навчальну систему, засновану на використанні сучасних технологій електронного навчання, що забезпечує реалізацію індивідуальних навчальних траєкторій під безпосереднім керівництвом викладача. Кожен навчальний модуль включає в себе не тільки теоретичний матеріал, практичні завдання, тести, перелік самостійних робіт, посилання на інформаційні Інтернет-портали, а і спроектовані навчальні аудіо та відеоматеріали (Даричева М. В., 2013).

За даними Казанського федерального університету для реалізації дистанційної освіти використовується система Moodle. Розроблюється і впроваджується велика кількість електронних навчальних курсів з різних дисциплін. Одним з таких курсів є «Грамматика корейського язика», який розроблений асистентом кафедри китаєзнавства і країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону ІМОіВ КФУ Валиєвою Ю.Ю. Цей курс спрямований на формування граматичних навичок корейської мови. Всі теми курсу включають у себе звукову систему корейської мови яка створена за допомогою спеціальних звукових програм запису звуку.

Система Moodle широко використовується в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини, зокрема, для навчання іноземних мов. Зазначена платформа дає можливість викладачам створювати веб-сайти навчальних курсів з іноземних мов і керувати доступом до них так, щоб лише студенти, які на них зареєстровані, мали можливість їх переглядати. Крім контролю доступу, у Moodle є певний спектр особливостей, які роблять навчальний курс з іноземних мов більш ефективним (Постоленко І. С., 2014).

У Київському університеті імені Бориса Грінченка спроектовано багато курсів з мовних дисциплін на основі системи Moodle. Для прикладу наведемо розроблений викладачем Бондар О.Ю електронний курс дисципліни «Іноземна мова для студентів спеціальності Менеджмент» кафе-

дри англійської мови гуманітарного інституту. У цьому курсі одним з варіантів подачі теоретичного матеріалу, викладач використовує відеолекції. Завантажені відеолекції навчального курсу не є роботою самого викладача, а створені закордонними фахівцями і підібрані спеціально за тематикою дисципліни.

А. О. Томіліна зазначає у своєму дослідженні, що із використанням системи Moodle у Криворізькому педагогічному інституті при у процесі контролю і оцінювання знань студентів з іноземної мови освітній процес збагатився такими особливостями: урізноманітнення видів контролю й оцінювання знань з таких аспектів, як аудіювання, читання, відпрацювання граматичного та лексичного матеріалу тощо; розширення кола питань обговорення при індивідуальній роботі зі студентами в умовах дистанційного спілкування; інтенсифікація контрольних-оцінювальних дій студента і викладача тощо (Томіліна А. О., 2013).

Система Moodle використовується для підтримки освітнього процесу в Національному університеті «Острозька академія». На сайті системи є розроблений викладачем Юрієвою О.Ю. навчальний курс «Англійська для релігієзнавства» («English for Religious Studies»). Курс містить мультимедійний контент у вигляді аудіо-записів на англійській мові. Після прослуховування студентами навчального матеріалу, виконуються тестові завдання. Також є навчальні курси з французької мови, мета яких навчити студентів правильній літературній вимові, читанню, сприймати на слух і структурно оформляти мовлення в усній і письмовій формах.

У Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут» розробляються і впроваджуються у освітній процес дистанційні курси з мовних дисциплін в системі Moodle. Зокрема, на базі Українського інституту інформаційних технологій в освіті розміщено понад 50 дистанційних курсів з навчальних дисциплін «Англійська мова загальнотехнічного спрямування», «Англійська мова професійного спрямування», «Англійська мова для науковців», укладених викладачами факультету лінгвістики. Дистанційний курс «Англійська мова професійного спрямування» (Лук'яненко В. В., 2010), розроблений в рамках проекту «Дистанційне навчання для

підготовки бакалаврів за напрямом «Метрологія та інформаційно-вимірювальні технології», націлений на досягнення студентами рівня B2 володіння англійською мовою, спрямований на формування навичок з таких видів мовленнєвої діяльності як читання, письма, аудіювання, говоріння; вироблення у студентів умінь розуміти професійно спрямовані автентичні тексти, писати зрозумілі деталізовані тексти, виконувати технічний переклад тощо. Можливості системи Moodle дозволяють студентам обговорювати певні проблеми/ситуації в форумі та чаті у режимі реального часу.

Ще одним елементом дистанційного навчання, який націлений на засвоєння студентами Факультету авіаційних і космічних систем НТУУ «КПІ» термінології та покращення процесу формування активного фахового словника є тлумачний дистанційний словник-тренажер в галузі авіації, який містить не лише терміни, а і найбільш уживані аббревіатури, власні назви та імена (Вадаська С. В., Дроздович Н. Ю., 2010). Пропонується переклад терміну російською та українською мовами, його визначення англійською мовою, приклади вживання терміну, наведені з автентичних матеріалів. Також надається зображення цього терміну, що допомагає візуально відтворити його. Ресурси платформи Moodle, дозволяють розробити різні види вправ та тести, спрямовані на тренування ужитку, написання, вимови термінів. Цей вид роботи належить до самостійної роботи студентів, яка є складовою частиною освітнього процесу. Завдяки можливостям системи Moodle означений вид самостійної роботи можна проконтролювати та оцінити.

Висновок. Таким чином, аналіз літературних джерел і практичний досвід застосування системи Moodle у вищих навчальних закладах показав, що вона є дуже популярною і використовується у всіх кутках світу, має всі необхідні функціональні можливості для створення мультимедійних ЕОР, які вкрай необхідні для навчання мовних дисциплін студентами ВНЗ.

У подальших наших дослідженнях ми звернемося до визначення програмних засобів створення мультимедійних ЕОР у процесі викладання мовних дисциплін, які можуть використовуватися в системі управління навчанням Moodle для інтеграції тексту, звуку, фото, графічного зображення, руху, відео в одному цифровому поданні.

Література

1. **Андреев А. В., Андреева С. В., Доценко И. Б.** Практика электронного обучения с использованием Moodle. – Таганрог: ТТИ ЮФУ, 2008. – 146 с.
2. **Англійська мова професійного спрямування для студентів 3-4 курсів факультету авіаційних і космічних систем** [Електронний ресурс] / уклад. В. В. Лук'яненко, І. М. Воздиган, О. Я. Барабаш, О. В. Козачухна. – К.: НТУУ «КПІ», 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://moodle.udec.ntu-kpi.kiev.ua/moodle/course/view.php?id=247>
3. **Англійська мова** [Електронний ресурс]: «Термінологічний словник-тренажер для студентів 5 курсу спеціальності 6.0100101 «Літаки та вертольоти» факультету авіаційних і космічних систем / уклад. Дроздович Н. Ю., Вадаська С. В. – К.: НТУУ «КПІ», 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://moodle.udec.ntu-kpi.kiev.ua/moodle/course/view.php?id=294>

4. **Даричева М. В.** Опыт применения информационно-коммуникационных технологий в обучение иностранным языкам в неязыковом ВУЗЕ. – 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minuniver.ru/scientific/scientific_activities/vestnik/archive/no1.
5. **Електронне навчання.** Казанський федеральний університет [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://edu.kpfu.ru/>.
6. **Електронне навчання.** Київський університет імені Бориса Грінченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://e-learning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=130>.
7. **Коваль Т. І., Щербина О. А.** Реалізація технологій дистанційного навчання іноземних мов з використанням навчального середовища Moodle // Неперервна професійна освіта: теорія і практика : науково-методичний журнал. – 2011. – Випуск 2. – С. 97–104.
8. **Колос К. Р.** Система Moodle як засіб розвитку предметних компетентностей учителів інформатики в умовах дистанційної післядипломної освіти : дис. канд. пед. наук : 13.00.10 / Колос К. Р. – Житомир, 2011. – 238 с.
9. **Лемешко Е. Ю.** Информационные технологии в обучении английскому языку слушателей курсов повышения квалификации. – 2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sworld.com.ua/konfer26/510.pdf>.
10. **Національний університет «Острозька академія»** [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://moodle.oa.edu.ua/>
11. **Організація дистанційного навчання.** Створення електронних навчальних курсів та електронних тестів. / В. В. Вишнівський, М. П. Гніденко, Г. І. Гайдур, О. О. Ільїн. – Навчальний посібник. – Київ: ДУТ, 2014. – 140 с.
12. **Постоленко І. С.** Досвід використання системи Moodle для навчання іноземних мов. – 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/2906/1/postolenko_sunduk_tezy.pdf
13. **Томіліна А. О.** Використання електронної платформи Moodle при контролі й оцінюванні знань з англійської мови у вищому навчальному закладі / А. О. Томіліна. // Теорія і практика використання системи управління навчанням Moodle». (Київ, КНУБА, 30-31 травня 2013 р.): тези доповідей.. – 2013. – С. 67.
14. **Триус Ю. В.** Система електронного навчання ВНЗ на базі MOODLE: [методичний посібник] / Ю. В. Триус, І. В. Герасименко, В. М. Франчук. – Черкаси: ЧДТУ, 2012. – 222 с.
15. **Щербина О. А.** Швидке створення облікових записів студентів та їх реєстрація в курсах платформи Moodle 2 / О. А. Щербина // Інформаційні технології в освіті: Збірник наукових праць, № 23. – Херсон. Вид. Херсонськ. держ. унів-ту, 2015. – С. 79-89, DOI: 10.14308/ite000538
16. **Baskerville, B. & Robb, T.** Using Moodle for teaching business English in a CALL environment. *ProcCALL journal* 1(1), 2005, 138–151.
17. **Bateson, Gordon.** Intermediate Moodle: Ideas for language teachers. *The JALT CALL journal*, 4(2), 2008, 73-79.
18. **Hinkelman, Don & Grose, Timothy.** Placement testing and audio quiz making with open source. To Moodle or not to Moodle (Nozawa) software. *ProcCALL journal*, 1(1), 2005, 974–981.
19. **Hinkelman, Don & Johnson, Andrew.** Project format repositories for teacher collaboration. *JALT CALL 2009 Proceedings*, 2010, 41–45.
20. **Justin Hunt** developed Moodle [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://moodle4teachers.org/course/view.php?id=81>
21. **Moloney, Brendan & Gutierrez, Timothy.** An enquiry into Moodle usage and knowledge in a Japanese ESP program. *ProcCALL journal*, 2(1), 2006, 48–60
22. **Moodle** [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Moodle>.
23. **Stanley, Ian.** Creating a student-generated glossary in Moodle: How is it done and how effective is it? *The JALT CALL journal* 3, 2007, 116–131.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СИСТЕМЫ MOODLE ДЛЯ СОЗДАНИЯ МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ РЕСУРСОВ ПО ЯЗЫКОВЫМ ДИСЦИПЛИНАМ: ЗАРУБЕЖНЫЙ И ОТЕЧЕСТВЕННЫЙ ОПЫТ

Коваль Тамара, доктор педагогических наук, профессор,
Киевский национальный лингвистический университет,
ул. Большая Васильковская, д. 73, 03680 г. Киев, Украина, tikoval11@gmail.com

Аврамчук Антон, аспирант Института информационных технологий и средств обучения,
НАПН Украины, ул. М. Берлинского, д. 9, 04060 г. Киев, Украина, avramchuk92@gmail.com

На сегодня использование мультимедийных электронных образовательных ресурсов по языковым дисциплинам в системе Moodle является актуальной проблемой. В статье проведён анализ отечественного и

зарубежного опыта использования системы управления обучением Moodle для создания мультимедийных электронных образовательных ресурсов по языковым дисциплинам. Охарактеризованы научные работы украинских и зарубежных ученых, которые рассматривают использование технологий дистанционного обучения, системы Moodle в образовательном процессе, в частности по языковым дисциплинам. Проанализирован опыт применения данной системы в отечественных и зарубежных учебных заведениях.

Ключевые слова: дистанционное обучение; мультимедийные электронные образовательные ресурсы по языковым дисциплинам; мультимедийные электронные образовательные ресурсы; система управления обучением Moodle.

USING OF THE MOODLE SYSTEM FOR CREATION MULTIMEDIA ELECTRONIC EDUCATIONAL RESOURCES FOR LANGUAGE LEARNING: FOREIGN AND DOMESTIC EXPERIENCE

Koval Tamara, Doctor of Education, professor, Kiev National Linguistic University,
73 Vasylkovska St., 03680 Kyiv, Ukraine, tikoval11@gmail.com

Avramchuk Anton, PhD student of the Institute of Information Technology and Learning Tools,
NAPS of Ukraine, 9 M. Berlynskoho st., 04060 Kyiv, Ukraine, avramchuk92@gmail.com

Nowadays the problem of using multimedia electronic educational resources on language disciplines in Moodle is very important. The article deals with the analyses of international and domestic experience of Moodle using. Using Moodle, it is possible to individualize instruction, to intensify the activities of students during training, to diversify forms of training, as well as to promote the formation and development of information and communication technology competence of teachers.

Moodle is a free and open-source software learning management system. Moodle is based on pedagogical principles, and used for blended learning, distance education, flipped classroom and other e-learning projects at schools, universities, workplaces etc., It is used to create private websites with online courses for educators and trainers to achieve learning goals. Moodle (acronym for modular object-oriented dynamic learning environment) allows to extend learning environments using community sourced plugins. The philosophy of Moodle includes a constructivist and social constructionist approach to education, emphasizing the fact that learners (and not only teachers) can contribute to the educational experience. Using these pedagogical principles, Moodle provides an environment for learning communities.

The article analyzes the domestic and foreign experience of using Moodle learning management system for creation multimedia electronic educational resources for language disciplines. It characterizes scientific works of Ukrainian and foreign scientists who considered the use of remote learning system Moodle in education, including language learning. So the article is very actual because of the lack of researches and special scientific works in the field of information and communication technology in education.

Keywords: distance education; learning management system Moodle; multimedia electronic educational resources; multimedia electronic educational resources.

Стаття надійшла до редакції 22.03.2016

Прийнято до друку 31.03.2016